

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Departementet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Att.: Astrid Sofie Vestergaard Nielsen
Fuldmægtig | EU og Internationalt

29. november 2022
D22-484137

Høringsvar vedr. Kommissionens evaluering af EU's dyrevelfærdslovgivning

*Vedr.: NOTAT TIL § 2-UDVALGET (LANDBRUG) OG Den Nationale Komité for Landbrugsdyr
om Kommissionens evaluering af EU's dyrevelfærdslovgivning*

Med henvisning til skrivelse af 24. november 2022 hvormed ovennævnte sendes i høring, skal Foreningen hermed bemærke, som følger:

Generelle bemærkninger

Dyrenes Beskyttelse opfordrer til, at 'Five Domains'- modellen ("fem domæne"- modellen) italesættes og støttes som det *arbejdsredskab*, der bør finde anvendelse ved vurdering af dyrevelfærdsstatus. Fokus er her i langt højere positivt – set i forhold til de 5 friheder, som har en negativ tilgang til dyrevelfærd, forstået på den måde at fokus som udgangspunkt er på beskyttelse af dyret mod negative påvirkninger.

De 5 (negative) friheder bør derfor transformeres til 5 positive domæner - omfattende i) ernæring, ii) fysisk miljø, iii) sundhed, iv) adfærdsmæssige interaktioner, v) mental tilstand - med det formål at give dyr et liv, der er værd at leve, i erkendelse af at dyr ikke alene kan føle smerte og lidelse, men også glæde og livskvalitet.

Det, som 5 domæne-modellen tilstræber, er at give et indblik i dyrets sande velfærdstilstand – subjektivt set. Det er altså ikke menneskets mening om dyrets velfærds-status, der er afgørende, men derimod dyrets egen opfattelse heraf - som er det, man egentlig gerne vil så tæt på at få indsigt i som overhovedet muligt (vel vidende at man aldrig kan få fuldt indblik heri). Den stræben er en forskningsbaseret 5 domæne-model den bedst tilgængelige til at efterkomme. Det skal også ses i lyset af det forhold, at dyrevelfærd er en egentlig videnskabelig disciplin med de metoder og analyseapparat, som det indebærer.

Dyrene Beskyttelse støtter, at 5 domæne-modellen lægges til grund for fastsættelse af regler, som sætter dyret og dets behov i centrum – og er baseret på den aktuelle videnskabelige konsensus.

Modellen anerkender, at dyr er sansende væsener og giver dyrets mentale tilstand en fremtrædende rolle, hvilket skaber forudsætning for at sikre dyrene et godt liv, der er værd at

leve. Dette vil også være i overensstemmelse med formålsbestemmelsen (§ 1) i Dyrevelfærdsloven¹.

Dette paradigmeskifte forudsætter en fundamental ændring af tankegangen og den måde dyr ses på generelt.

Med tanke på at dyr er sansende væsener, som er i stand til at føle frygt og smerte, bør dette også ud fra en *etisk* betragtning fuldt ud anerkendes og respekteres i fremtidig lovgivning, eftersom vi har både et moralsk og samfundsmæssigt ansvar for behandlingen af dyr i hele deres livscyklus, herunder i besætninger, under transport og på slagteri.

Etiske argumenter er fuldt ud lige så legitime som - og i øvrigt uadskillelige fra - traditionel videnskabelig argumentation. Der er altid etik i relationen mellem dyr og mennesker, ligesom der ikke kan skabes konkrete forbedringer af dyrevelfærden, uden at dette er baseret på en etisk holdning.

Specifikke bemærkninger

Dyrenes Beskyttelse ser et stort behov for, at der ses helt grundlæggende på forhold vedr. selektiv og intens avl, som er roden til mange problemer for dyr i produktion. Virkeligheden i det industrialiserede landbrug stemmer ikke overens med den gældende lovgivning² på området, som følger:

”Der må ikke anvendes naturlig eller kunstig avl eller avlsmetoder, der påfører eller kan påføre de berørte dyr smerte, skade, lidelse, angst, varigt men eller væsentlig ulempe”.

”Der må ikke holdes dyr til landbrugsformål, hvis det ikke ud fra dyrets genotype eller fænotype med rimelighed kan forventes, at det kan ske uden at skade dyrets sundhed eller velfærd”.

Dyr i produktion er gradvist blevet avlet for stadig større ydelse og produktionseffektivitet, hvilket forårsager sygdom og lidelse for dyrene.

F.eks. kan nævnes brystbens-brud på æglæggende høner (formentlig som følge af et misforhold ml. hhv. høne- og æggestørrelse), yverbetændelse samt klov- & lemme-lidelser hos malkekøer, høj pattegrisedødelighed som følge af store kuld, ben-lidelser hos hurtigvoksende slagtekyllinger, dobbeltmuskulatur og komplicerede kælvninger hos kødkvæg. I alle tilfælde er der tale om misforstået og skadelig avl, som er uetisk og respektløst overfor dyr - og på ingen måde er et udtryk for anerkendelse af dem som sansende væsener med individuel integritet.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1597 af 8. juli 2021 af Lov om dyrevelfærd (”Dyrevelfærdsloven”)

² Bekendtgørelse nr. 1745 af 30. november 2020 om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af visse landbrugsdyr

Dyrenes Beskyttelse opfordrer til, at selektiv avl bliver effektivt reguleret, så avlsarbejdet medvirker til at forbedre dyrevelfærd/-sundhed, og ikke modsat, som det er blevet praktiseret i alt for lang tid.

Dyrenes Beskyttelse mener generelt, at der er behov for at fastsætte regler for de dyregrupper, hvor der ikke er specifik lovgivning, såsom malkekøer, får/geder og fjerkræ (e.g. kalkuner, ænder gæs) samt fisk.

For så vidt angår fisk, viste EU-Kommissionens stakeholder-konference ultimo 2021 også meget tydeligt, at der er et stort ønske om - og behov for - at adressere velfærd for fisk i akvakultur. Dette skal også ses i lyset af det meget store antal involverede enkelt-dyr og størrelsesordenen af den potentielle, kumulative velfærdsgevinst ved en målrettet indsats på dette område, som er i kraftig vækst i EU.

Fisk er en meget forskelligartet og kompleks gruppe af hvirveldyr, for hvilke der bør tages højde for artsspecifikke forhold i regelsættet.

Dyrenes Beskyttelse opfordrer til, at man fra dansk side aktivt går ind for at inkludere fiskevelfærd i den førstkomende revisionsfase af EU-lovgivningen i 2023 i erkendelse af, at der allerede foreligger omfattende og tilstrækkelig videnskabelig dokumentation for, at fisk er sansende væsener, som kan føle smerte og lidelse.

Indstilling

Dyrenes Beskyttelse opfordrer derfor til, at 5 domæne- modellen (til dyrevelfærdsvurdering) italesættes og promoveres fra dansk side, også i erkendelse af at "ord skaber det, de siger". Endvidere henstilles der til, at alle relevante dyr dækkes af specifik lovgivning, og at problemerne med selektiv avl adresseres effektivt.

Med venlig hilsen

Lena Rohn
Fødevarer- og miljøpolitisk chef

Søren Kent Pedersen
Dyrlæge, ph.d.